

ἀντεπίρρημα

HERHAEST. 73. 5 sqq. ἐστὶ τὰ κατὰ σχέσιν γεγραμμένα, τό τε μέλος καὶ τὸ ἐπίρρημα, ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκκαίδεκα ἦν στίχων, καὶ τὸ τῷ μέλει ἀντίστροφον καὶ τὸ καλούμενον ἀντεπίρρημα, ὅπερ ἦν τῶν ἴσων κώλων τῷ ἐπιρρηματι.

HERHAEST. 75. 19 sqq. τῆς δὲ παραβάσεως μερῶν ὄντων ἑπτὰ, ἐπὶ ἓν ἕκαστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν τίθεται ἡ παράγραφος, τοῦ κομματίου καὶ τῆς παραβάσεως καὶ τοῦ μακροῦ· οὐδὲν ἦττον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιρρηματος, ἂν μηδὲν ἀνταποδιδῶται. ἐὰν δὲ ἐνῆ τὰ ἀνακυκλούμενα, τό τε ἀντίστροφον τοῦ μέλους καὶ τὸ ἀντεπίρρημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιρρηματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκία διπλῆ ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι ὅτι ἔστι τὰ ἀνταποδιδόμενα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιρρηματος ἡ ἔξω νενευκία.

ROLL. IV 112 (I, p. 234. 9 sqq. Bethe) τῆς μέντοι παραβάσεως τῆς κωμικῆς ἑπτὰ ἂν εἶη μέρη, κομμάτιον παράβασις μακρὸν στροφή ἐπίρρημα ἀντίστροφος ἀντεπίρρημα ... (14 sqq.) τῇ δὲ στροφῇ ἐν κώλοις προασθείσῃ τὸ ἐπίρρημα ἐν τετραμέτρῳ ἐπάγεται. καὶ τῆς ἀντιστροφῆς τῇ στροφῇ ἀντασθείσης, τὸ ἀντεπίρρημα τελευταῖον ὄν τῆς παραβάσεως ἐστὶ τετράμετρα, οὐκ ἐλάττω τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐπιρρηματος.

ΤΖΕΤΖ. in Aristoph. *av.* 785. 1 (p. 1146 Koster) οὐδὲν ἐστ' ἀντεπίρρημα.

ΤΖΕΤΖ. in Aristoph. *nub.* 607b (p. 529 col. 2. 4 Holwerda) ἀντεπίρρημα.

ΤΖΕΤΖ. in Aristoph. *ran.* 718b (p. 889. 1 Koster) ἀντεπίρρημα.

SCHOL. in Aristoph. *av.* 785a (p. 123 Holwerda) vet Tr ἀντεπίρρημα REGMLh στίχων ις' Lh.

SCHOL. in Aristoph. *av.* 785b (p. 123 Holwerda) Tr οὐδὲν ἐστ' ἄμεινον] τὸ ἀντεπίρρημα ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἐπιρρηματι. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τροχαϊκῶν ἐστὶ στίχων τετραμέτρων καταληκτικῶν ις', ὧν τελευταῖος (v. 800) 'μεγάλα πράττει κᾶστι νῦν ξουθὸς ἰππαλεκτρῶν'. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκία Lh.

SCHOL. in Aristoph. *av.* 1058d (p. 163 Holwerda) Tr ἤδη μοι τῷ παντόπτα] ἡ παράβασις αὕτη οὐκ ἔχει πάντα τὰ μέρη, ἀλλὰ μόνα δ', τὴν ψῶδην καὶ στροφήν, τὸ ἐπίρρημα, τὴν ἀνψῶδην καὶ τὸ ἀντεπίρρημα Lh.

SCHOL. in Aristoph. *eq.* 503 (p. 125 Jones-Wilson) vet ὑμεῖς δ' ἡμῖν] ἐντεῦθεν παράβασις γίνεται, καὶ ἔστι τοῦτο τὸ καλούμενον κομμάτιον. μεθ' ὁ οἱ ἀνάπαιστοι, ἔπειτα τὸ μακρὸν, μετὰ ταῦτα δὲ ἡ στροφή, ἔπειτα τὸ ἐπίρρημα, ἐξῆς δὲ ἡ ἀντίστροφος, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἀντεπίρρημα.

SCHOL. VET. in Aristoph. *nub.* 510a (p. 116. 13 sqq. Holwerda) εἶδη δὲ παραβάσεως ἑπτὰ, ἀπλᾶ τρία καὶ κατὰ σχέσιν τέσσαρα. τὰ μὲν οὖν ἀπλᾶ ἐστὶ ταῦτα κομμάτιον παράβασις ὁμωνύμως, ἡ καὶ ἀνάπαιστος καλεῖται, ἐπεὶ πολλάκις ἐν ταύτῃ ἀνάπαιστω χρήται πνίγος, ὃ καὶ μακρὸν. τὰ δὲ κατὰ σχέσιν στροφή, ἀντίστροφος, ἐπίρρημα, ἀντεπίρρημα. ἡ μὲν οὖν στροφή καὶ ἀντίστροφος συνεπιπίπτουσι κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὰ κῶλα· πάλιν τὸ ἐπίρρημα καὶ τὸ ἀντεπίρρημα. ἡ μὲν οὖν παράβασις ἡ ἐκ τούτων συγκειμένη τελεία ἐστίν. εἰσὶ δὲ καὶ ἀτελεῖς παραβάσεις, ὧν ἐστὶ καὶ αὕτη.

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 510a. 1 sqq. (p. 79 Koster) Tr¹ ἀλλ' ἴθι χαίρων] τοῦτο κομμάτιον τοῦ χοροῦ ὀνομάζεται. ἔθος γάρ ἐστι πρὸ τῆς παραβάσεως κομμάτιον προλέγειν. καλεῖται δὲ τὸ ὅλον παράβασις· ἔχει δὲ μέρη ζ', ὧν τὸ α' λέγεται κομμάτιον, τὸ β' παράβασις καὶ μακρὸν ἢ πνίγος, τὸ γ' στροφή καὶ ᾠδή, τὸ δ' ἐπίρρημα, τὸ ε' ἀντῳδή καὶ ἀντιστροφή, τὸ ζ' ἀντεπίρρημα

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 510c. 5 sqq. (p. 79 Koster) Tr² τῆς δὲ παραβάσεως μέρη εἰσὶν ἕξ, ὡς καὶ ἐν ταύταις ἐπιγράφεται, κομμάτιον, παράβασις, ὃ καὶ μακρὸν καὶ πνίγος λέγεται καὶ ἀνάπαιστος, ἐπεὶ πολλάκις ἀναπαιστοὺς ἐν τούτῳ χρῶνται, στροφή καὶ ᾠδή, ἐπίρρημα, ἀντῳδή καὶ ἀντιστροφή, καὶ ἀντεπίρρημα ... 11 sqq. (p. 80 Koster) εἰσὶ δὲ τῶν μερῶν τούτων τῆς παραβάσεως τὰ μὲν ἀπλᾶ, τὰ δὲ κατὰ σχέσιν. τὸ μὲν γὰρ κομμάτιον καὶ ἡ παράβασις ἀπλᾶ, τὰ δὲ λοιπὰ ἔχει σχέσιν πρὸς ἄλληλα· ἡ γὰρ ᾠδή ἔχει τὴν ἀντῳδήν ὁμοίαν ἑαυτῇ κατὰ τε τὰ κῶλα καὶ τὰ μέτρα, τὸ δὲ ἐπίρρημα ἔχει ὡσαύτως ὁμοίον ἑαυτῷ τὸ ἀντεπίρρημα ... 22 sqq. (p. 80 Koster) Ἡφαιστίων γάρ φησιν (ἐ. 75. 19 sqq.) ὅτι τῆς παραβάσεως μερῶν ὄντων ἑπτὰ ἐπὶ ἐν ἕκαστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν τίθεται ἡ παράγραφος, τοῦ κομματίου καὶ τῆς παραβάσεως καὶ τοῦ μακροῦ. οὐδὲν ἦττον δὲ α [δὲ ἦττον β] καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιρρήματος, ἂν μηδὲν ἀναποδιδῶται· ἐὰν δὲ ἐνὶ τὰ ἀνακυκλούμενα, τό τε ἀντίστροφον τοῦ μέλους καὶ τὸ ἀντεπίρρημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιρρήματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκῖα διπλῆ ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι, ὅτι ἐστὶ τὰ ἀναποδιδόμενα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιρρήματος ἡ ἔξω νενευκῖα· ἐν δὲ τοῖς ἀναποδιδομένοις πάλιν ἐφ' ἑκάστης στροφῆς παράγραφος, ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου κώλου δύο διπλαῖ, ἡ μὲν κατ' ἀρχάς, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος, ἀμφοτέραι μέντοι ἔξω νενευκῖαι διὰ τούτων δηλούντων ἡμῶν, ὅτι ἀναποδιδοταί.

SCHOL. REC. ANON. in Aristoph. *nub.* 518c (p. 304 Koster) ἴσθι, ὅτι ἡ τελεία παράβασις εἶδη ἑπτὰ τινα ἔχει· κόμμα, μακρὸν, πνίγος, παράβασιν, ἐπίρρημα, ἀντεπίρρημα, στροφήν, ἀντιστροφήν. παράβασις δὲ λέγεται, διότι παραβαίνει ὁ ποιητὴς καὶ ἀπὸ τῆς δραματουργίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου.

SCHOL. ALD. in Aristoph. *nub.* 518b (p. 270. 17 sqq. Koster) συνεπίπτουσι γὰρ ἀλλήλοις κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὰ κῶλα· ἡ γὰρ στροφή ἔχει ὁμοίαν ἑαυτῇ τὴν ἀντίστροφον, καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡσαύτως τὸ ἀντεπίρρημα. τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ ᾠδὴν καὶ ἀντῳδήν· ἔχουσι γὰρ καὶ ταῦτα σχέσιν πρὸς ἄλληλα.

SCHOL. VET. in Aristoph. *nub.* 595b (p. 132. 10 sqq. Holwerda) ἀντῳδή, ἥτις καὶ ἀντιστροφή. ἔστι δὲ καὶ τὸ μέτρον καὶ ἡ ποσότης ὁμοία τῇ στροφῇ. ὁμοίωται δὲ καὶ τὸ ἐπίρρημα καὶ τὸ ἀντεπίρρημα.

SCHOL. REC. ANON. in Aristoph. *nub.* 595b a (p. 320 Koster) ἀντεπίρρημα πρὸς τοὺς θεοὺς.

SCHOL. REC. ANON. in Aristoph. *nub.* 595c (p. 321 Koster) ὁμοίωται δὲ τὸ ἐπίρρημα ἀντεπιρρήματι.

SCHOL. VET. in Aristoph. *nub.* 607a (p. 135. 16 Holwerda) ἀντεπίρρημα.

SCHOL. VET. in Aristoph. *nub.* 607b (p. 135. 17 Holwerda) τὸ ἀντεπίρρημα ὁμοίον τῷ ἐπιρρήματι.

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 607a (p. 96 Koster) Th^{1/2} Tr^{1/2} ἀντεπίρρημα ἦτοι λόγος πάλιν πρὸς τοὺς θεατάς.

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 607b (p. 97 Koster) Tr¹ τὸ ἀντεπίρρημα στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων κ', ὧν τελευταῖος (v. 626) 'κατὰ σελήνην ὡς ἄγειν χρὴ τοῦ βίου τὰς ἡμέρας'.

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 607c (p. 97 Koster) Tr² ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρο] τὸ ἀντεπίρρημα τοῦτο ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἐπιρρήματι. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ στίχων ἐστὶ τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κ', ὧν τελευταῖος (v. 626) 'κατὰ σελήνην ὡς ἄγειν χρὴ τοῦ βίου τὰς ἡμέρας'. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκῖα.

SCHOL. REC. in Aristoph. *nub.* 607d (p. 97 Koster) Tr² ἀντεπίρρημα στίχων κ'.

SCHOL. REC. ANON. in Aristoph. *nub.* 607b (p. 323 Koster) τὸ ἀντεπίρρημα ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἐπιρρήματι.

SCHOL. ALD. in Aristoph. *nub.* 607a (p. 272. 11 sq. Koster) ἡνίχ' ἡμεῖς] τὸ ἀντεπίρρημα ... (2) καταληκτικῶν εἴκοσι. ἐνταῦθα μέντοι ὁ ἐπὶ τῆς τετάρτης χώρας ἴαμβος ἐξέλιπεν.

SCHOL. ALD. in Aristoph. *nub.* 607b (p. 272. 13 Koster) ἀντεπίρρημα στίχων κ'.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 729c. 1 sqq. (p. 112 Holwerda) Tr ἀλλ' ἴθι χαίρων] ἡ παράβασις αὐτῆ οὐκ ἔστι τελεία, LhAld ἀλλ' ἐλλιπής· τὸ μὲν γὰρ κομμάτιον ἔχει καὶ τὸ μακρὸν καλούμενον καὶ τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, Lh τοῦ δὲ ἐπιρρήματος καὶ ἀντεπιρρήματος ἐστέρηται LhAld.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 818a (p. 127 Holwerda) vet ἀφήκε τὸ ῥῆμα καὶ ἀντεπίρρημα.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 1127b. 1 sqq. (p. 162 Holwerda) Tr ἦδομαι LhAld [ἦδομαι Lh] κἀνταῦθα παράβασις ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἔχει πάντα τὰ μέρη, μόνην δὲ τὴν ὦδὴν καὶ στροφὴν, τὸ ἐπίρρημα, τὴν ἀντῶδὴν καὶ ἀντιστροφὴν, καὶ τὸ ἀντεπίρρημα LhAld.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 1172a α. 1 sqq. (p. 167 Holwerda) Tr μᾶλλον ἢ θεοῖσιν] τὸ ἀντεπίρρημα στίχων ἐστὶν ὁμοίων τοῖς τοῦ ἐπιρρήματος, τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ιζ'. ἔχει δὲ καὶ ἐν ἐκθέσει, ὡς κάκεινος, κῶλα ὅμοια γ' ὧν τὰ μὲν β' δίμετρα ἀκατάληκτα, τὸ δὲ γ', τὸ (v. 1190) 'ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες', καταληκτικὸν εὐριπίδειον. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκῖα Lh.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 1172a β (p. 167 Holwerda) Tr <ώσαύτως καὶ τὸ ἀντεπίρρημα. ὑφ' ὃ ἡ ἔξω διπλῆ> Ald.

SCHOL. in Aristoph. *pac.* 1172b (p. 167 Holwerda) Tr ἀντεπίρρημα στίχων ιθ' Lh.

SCHOL. in Aristoph. *ran.* 675 (p. 294b. 51 sqq. Dübner) μοῦσα χορῶν ἱερῶν] κἀνταῦθα παράβασις ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἔχει πάντα μέρη τῆς παραβάσεως, ἀλλὰ μόνα τὰ τέσσαρα, τὴν ὦδὴν, τὸ ἐπίρρημα, τὴν ἀντῶδὴν, τὸ ἀντεπίρρημα.

SCHOL. in Aristoph. *ran.* 717 (p. 296a. 51 sqq. Dübner) πολλακίας ἡμῖν ἔδοξε] τὸ ἀντεπίρρημα ὁμοίον κατὰ πάντα τῷ ἐπιρρήματι, ἐκ στίχων κ' τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν συγκείμενον, ὧν ὁ τελευταῖος (v. 737) 'ἦν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκῆσετε'. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκῖα.

SCHOL. in Aristoph. *vesp.* 1102a (p. 175 Koster) Tr πολλαχοῦ σκοποῦντες] τὸ ἀντεπίρρημα ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἐπιρρήματι· καὶ τοῦτο γὰρ Lh ἐκ τῶν εἰωθότων Ald στίχων ἐστὶ Lh τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κ', ὧν τελευταῖος

ἀντεπίρρημα

(v. 1121) 'ὅστις ἂν μὴ 'χη τὸ κέντρον, μὴ φέρειν τριώβολον'. Lh ἐπὶ τῷ τέλει Lh ... διπλῆ ἕξω νενεκυῖα LhAld.

SCHOL. in Aristoph. *vesp.* 1102b (p. 175 Koster) vet Tr ἀντεπίρρημα VI³ *lhcBAld* χοροῦ c(.) στίχων κ' *lhAld*.

SCHOL. in Aristoph. *vesp.* 1265a (p. 199 Koster) vet παραβατικά· εἶτα τὸ ἀντεπίρρημα.

SCHOL. A in Hephaest. 171. 3 sqq. οἶον <ὄταν> δύο ἢ πλείονα ἀνόμοια ἀλλήλοις καὶ ἐξῆς ἐπαγάγη τοσαῦτα συστήματα ὅμοια τοῖς προκειμένοις, πάλιν ἀλλήλοις μὲν ἀνόμοιά ἐστίν, ἀνταποδιδόμενα δὲ τοῖς προκειμένοις συστήμασιν· οἶον εἰ τύχοι δύο περικοπαὶ ἐκ τριῶν συστημάτων αβγ αβγ. ταῦτα ἀλλήλοις ἀνόμοια, ἐπιφερομένων δὲ αὐτοῖς ὁμοίων γίνεται τὸ κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερές· τοιαῦτα δὲ ἐστίν ἐν δυάδι τὰ ἐν ταῖς κωμικαῖς παραβάσεσιν· οἶον τὸ μέλος καὶ τὸ ἐπίρρημα ἐξῆς κείμενα ἀλλήλοις ἐστίν ἀνόμοια, ἀλλ' ἐπαγομένου αὐτοῖς τοῦ τε ἀντιστρέφοντος τῷ μέλει καὶ τοῦ ἀντεπιρρήματος, γίνεται τὸ κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερές, τῶν μὲν περικοπῶν ἀντιστρεφουσῶν ἀλλήλαις, τῶν δὲ μερῶν αὐτῶν ἀνομοίων ὄντων ἀμφοτέρως ἀλλήλοις· ὥστε τὰ ἐν ταῖς παραβάσεσι τῶν κωμωδιῶν κατὰ διστιχίαν ἀλλήλοις ἀνταποδιδόμενα, ἤγουν κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον, δακτυλικὸν ἢ ἄλλο ὅμοιον, σπανιώτατά ἐστίν. [C.P.]